

Toelichting Kwalificatiekaart Scouting Academy 2.0
Scouting Academy 2.0 (v1.0)

Inhoud

Inhoud 2

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Toelichting op de kwalificatiekaarten	3
1.3	Gekwalificeerd niveau	4
1.4	Eén kwalificatiekaart voor alle speltakken.	4
1.5	Van de huidige deelkwalificaties naar de Scouting Academy 2.0 deelkwalificaties.	5
2	Toelichting op de competenties voor leidinggevende	7
2.1	Kerntaken van een leidinggevende	7
2.2	Gekwalificeerd niveau	7
2.2.1	Deelkwalificatie Programma uitvoeren.	7
2.2.2	Deelkwalificatie Kamp & Programma uitvoeren	8
2.2.3	Deelkwalificatie Begeleiden van jeugdleden	9
2.2.4	Deelkwalificatie Kamp & Begeleiden van jeugdleden	10
2.2.5	Deelkwalificatie Scouting vaardigheden.	11
2.2.6	Deelkwalificatie Kamp & Scouting vaardigheden.	11
2.2.7	Deelkwalificatie Scouting kennis	11
2.2.8	Deelkwalificatie Kamp en Scouting kennis	14
2.2.9	Deelkwalificatie Programma voorbereiden.	14
2.2.10	Deelkwalificatie Kamp & Programma voorbereiden	15
2.2.11	Deelkwalificatie Programma evalueren	16
2.2.12	Deelkwalificatie Persoonlijke ontwikkeling.	17
2.2.13	Deelkwalificatie Kwaliteitsbewaking	17
2.2.14	Deelkwalificatie Team coördinatie	17
2.2.15	Deelkwalificatie Team vertegenwoordiging	18
3	Toetsing, kwalificatie en registratie	20
3.1	Toetsing competenties	20
3.2	Competentieniveau	20
3.3	Kwalificatie en registratie	21
4	Begrippen.	22

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Deze toelichting is in eerste instantie geschreven voor praktijkbegeleiders, om leidinggevenden te kunnen begeleiden in het ontwikkelen van competenties en het behalen van een kwalificatie als leidinggevenden. Verder is deze toelichting geschikt voor iedereen die met de kwalificatiekaart voor leidinggevenden (inclusief kamp- en teamleider kwalificatie) aan de slag wil gaan. Het is handig om bij het lezen van deze toelichting de kwalificatiekaart bij de hand te houden.

In dit eerste hoofdstuk wordt uitgelegd wat een kwalificatiekaart is, voor wie de kaart bedoeld is en hoe je de kaart kunt gebruiken.

In het tweede hoofdstuk zijn alle competenties van de leidinggevende verder uitgewerkt. Het blijft wel beknopt en voor de theorie achter de competenties wordt verwezen naar de diverse modules waar deze verder staan beschreven.

Wanneer in deze toelichting verder wordt gesproken van leidinggevende, dan wordt daar ook de Teamleider, Explorerbegeleider of Roverscout-coach mee bedoeld. Waar nodig worden de verschillende functies wel apart genoemd.

1.2 Toelichting op de kwalificatiekaarten

Bij Scouting willen we een kwalitatief goed en gevarieerd Scoutingprogramma aanbieden op basis van de Scouting spelvisie en -methode, waarin wordt gestreefd naar een gezonde persoonlijke ontwikkeling en een duurzame toekomst. Een programma dat aansluit op de belevingswereld van de jeugdleden, zodat zij met elkaar veel plezier beleven. Daarvoor moet een leidinggevende over een aantal competenties beschikken of die ontwikkelen. De competenties zijn gegroepeerd per deelkwalificatie. Het is de bedoeling dat de behaalde deelkwalificaties worden bijgehouden in Scouts On-Line (SOL).

De kwalificatie voor leidinggevende is onderverdeeld in 7 deelkwalificaties voor leidinggevende. Sommige deelkwalificaties hebben ook een kampkwalificatie deel in zich. Zowel de deelkwalificaties voor leidinggevenden als de deelkwalificaties voor de kampkwalificatie kunnen los van elkaar worden behaald. De kwalificatie voor teamleider is onderverdeeld in 3 aanvullende deelkwalificaties. Ook deze deelkwalificaties kunnen per stuk worden behaald. Kortom: een kwalificatie bestaat uit een aantal deelkwalificaties die samen een geheel van benodigde competenties vormen

De kwalificatiekaart kun je ook gebruiken om te bespreken waar een leidinggevende nu staat en over welke competenties een leidinggevende al beschikt vanuit bijvoorbeeld werk of studie. Op basis hiervan kan geïnventariseerd worden welke competenties nog moeten worden ontwikkeld, maar ook aan welke deelkwalificaties geheel of gedeeltelijk al wordt voldaan. Voor het inplannen van de te behalen deelkwalificaties kun je ook gebruik maken van de routekaart voor leidinggevenden.

Scouting Academy heeft de deelkwalificaties uitgewerkt in modules. Deze modules vormen een prima tool om de bij een deelkwalificatie behorende competenties te ontwikkelen. De modules zijn op diverse manieren te volgen, bijvoorbeeld:

- De leidinggevende kan individueel een module doornemen en dit met de praktijkbegeleider bespreken, om vervolgens in de praktijk aan te tonen dat deze module beheerst wordt.
- De leidinggevende kan gebruik maken van de modules die aansluiten bij de kwalificatiekaart.
- Groepen kunnen voor een module een training aanvragen die bij hun groep wordt gegeven of ze gaan naar een trainingsavond in de regio waar een module gevolgd kan worden.
- De leidinggevende kan een complete training met alle modules volgen tijdens een trainingsweekend of tijdens trainingsavonden in de regio.

In aanvulling op deze modules kan een leidinggevende een specifieke training over een bepaald onderwerp volgen (bijvoorbeeld 'Scouts met een beperking' of 'Omgaan met intimiteiten').

Opmerking: Tijdens de overgang van Scouting Academy naar Scouting Academy 2.0 zullen (sommige) modules nog niet 1 op 1 aansluiten op de nieuwe modules van Scouting Academy 2.0.

1.3 Gekwalificeerd niveau

Het gekwalificeerd niveau voor leidinggevende bestaat uit de volgende deelkwalificaties:

- Programma uitvoeren
- Begeleiden jeugdleden
- Scouting vaardigheden
- Scouting kennis
- Programma voorbereiden
- Programma evalueren
- Persoonlijke ontwikkeling

Voor de kampkwalificatie zijn er aanvullende eisen voor de volgende deelkwalificaties:

- Programma uitvoeren
- Begeleiden jeugdleden
- Scouting vaardigheden
- Scouting kennis
- Programma voorbereiden

Het gekwalificeerd niveau voor teamleiders bestaat uit de volgende deelkwalificaties:

- Team coördinatie
- Teamvertegenwoordiging
- Kwaliteitsbewaking

Het gekwalificeerd zijn als leidinggevende is een voorwaarde voor het behalen van de (aanvullende) kwalificaties teamleider en kampkwalificaties. In hoofdstuk 2 is beschreven welke competenties er bij de betreffende deelkwalificatie horen.

Voor het behalen van een deelkwalificatie dienen alle bijbehorende competenties verworven te zijn. In hoofdstuk 2 is voor alle competenties een aantal vragen beschreven, bij een kwalificatiegesprek tussen praktijkbegeleider en leidinggevende kunnen deze vragen gebruikt worden om te toetsen of iemand voldoet aan de competenties.

Als een leidinggevende niet de kennis heeft om de vragen correct te beantwoorden, kan in de module die geschreven is bij de betreffende deelkwalificatie, de theorie worden gevonden.

Opmerking: op de kwalificatiekaart en in de vragen wordt vaak verwezen naar een aantal specifieke Scouting begrippen, in hoofdstuk 4 kun je hier een overzicht van vinden.

1.4 Eén kwalificatiekaart voor alle speltakken.

Er is één kwalificatiekaart voor alle leidinggevers van alle speltakken. Natuurlijk zijn er verschillen in de taken en verantwoordelijkheden van een leidinggevende per speltak. Bij het bespreken van de kwalificatiekaart met de te kwalificeren leiding of bij het geven van een training(module) dient met deze verschillen rekening gehouden te worden.

Opmerking: Tijdens de overgang van Scouting Academy naar Scouting Academy 2.0 zullen (sommige) modules nog niet 1 op 1 aansluiten op de nieuwe modules van Scouting Academy 2.0.

1.5 Van de huidige deelkwalificaties naar de Scouting Academy 2.0 deelkwalificaties.

Scouting Academy 2.0 introduceert een nieuwe indeling in deelkwalificaties. Het verband tussen de huidige deelkwalificaties en de Scouting Academy 2.0 deelkwalificaties staat op hoofdlijnen beschreven in onderstaande tabel.

Opmerking: veel van de competenties die onderdeel zijn van de huidige deelkwalificaties kun je ook, gedeeltelijk herschreven en up-to-date gemaakt, terugvinden in de deelkwalificaties van Scouting Academy 2.0.

Huidige deelkwalificatie	Competentie	SA 2.0 deelkwalificatie	Toelichting
Basis kwalificatie		-	Dit onderdeel is niet opgenomen in SA 2.0 omdat dit om een voorwaarde voor de functie gaat en niet zozeer om een kwalificatie.
Spelvisie en spelaanbod	Spelvisie Scouts & activiteitengebieden	Scouting Kennis	
Spelvisie en spelaanbod	Spelthema	Scouting Kennis, Programma voorbereiden, Programma uitvoeren	
Spelvisie en spelaanbod	Wet & Belofte, Ceremoniën.	Scouting Kennis	
Spelvisie en spelaanbod	Scoutingvisie op (doorlopende) ontwikkeling	Scouting Kennis	
Spelvisie en spelaanbod	Progressiesysteem	Scouting Kennis, Programma voorbereiden,	
Scouting in de samenleving	Geschiedenis Scouting en de betekenis voor nu.	Scouting Kennis	
Scouting in de samenleving	Doel en visie Scouting.	Scouting Kennis	
Scouting in de samenleving	Samenleving	Scouting Kennis	
Scouting Academy		Scouting Kennis	Grotendeels vervallen, komt in Scouting Kennis beperkt terug.
Leeftijdseigene	Leeftijdseigene van eigen en naastliggende speltakken.	Begeleiden van jeugdleden	
Leeftijdseigene	Samenhang spelvisie en leeftijdseigene.	Scouting Kennis	
Activiteitenwensen en spelideeën	Brainstormtechnieken	Programma voorbereiden	Maken van programma's valt onder programma

			voorbereiden, nadruk op voorwaarden en niet op hoe men aan ideeën komt.
Activiteitenwensen en spelideeën	Jeugdparticipatie.	Scouting Kennis Programma voorbereiden	
Programmeren	Planningstechnieken	Programma voorbereiden	
Motivatietechnieken en groepsproces	Doorlopende leerlijn	Scouting Kennis Begeleiden van jeugdleden	
Motivatietechnieken en groepsproces	Groepsproces	Begeleiden van jeugdleden	
Veiligheid	Veilig werken	Programma uitvoeren	
Veiligheid	Risico's en situaties kunnen inschatten en daarnaar handelen.	Programma voorbereiden, Programma uitvoeren & Programma evalueren	Komt op meerdere plaatsen terug omdat het een integraal onderdeel is van het handelen van een leidinggevende.
Veiligheid	Ongevallen		Vervallen, valt onder EHBO kwalificatie.
Presenteren en uitleggen van activiteiten	Presentatietechnieken	Programma uitvoeren.	Het geven van presentaties is vervallen, verhaal vertellen en geven van instructie zijn behouden.
Presenteren en uitleggen van activiteiten	Spelleiding.	Programma uitvoeren.	
Gewenst gedrag	Gedragscode	Scouting Kennis	
Gewenst gedrag	Veilig sociaal klimaat	Scouting Kennis Begeleiden van jeugdleden	
Evalueren van activiteiten	Evaluatiewerkvormen	Programma evalueren.	
Gesprek en overleg vaardigheden	Kwaliteit	Kwaliteitsbewaking	
Gesprek en overleg vaardigheden	Gesprekstechnieken	Team coördinatie	
Gesprek en overleg vaardigheden	Ouders	Teamvertegenwoordiging.	
Gesprek en overleg vaardigheden	Slechtnieuwsgesprek		Vervallen

2 Toelichting op de competenties voor leidinggevende

2.1 Kerntaken van een leidinggevende

In het functieprofiel voor leidinggevende staat een aantal kerntaken beschreven, de functieprofielen voor leidinggevers kan je downloaden van de site van Scouting Nederland. De kwalificatiekaart is aan de hand van deze kerntaken opgesteld. In een kwalificatiegesprek of tijdens een moduletraining kan het daarom handig zijn ook aandacht aan het functieprofiel te besteden.

2.2 Gekwalificeerd niveau

Het gekwalificeerd niveau voor leidinggevende bestaat uit zeven deelkwalificaties die in samenhang gezien moeten worden. Als een leidinggevende een deelkwalificatie beheerst, dan kan de praktijkbegeleider de deelkwalificatie toekennen in Scouts Online. Kijk op de kwalificatiekaart om te zien wat de inhoud van deelkwalificaties is. Hieronder staan per deelkwalificatie een aantal controle vragen waarmee je kunt controleren of de leidinggevende deze deelkwalificatie beheerst. Per deelkwalificatie is ook aangegeven of je hiervoor dispensatie kunt krijgen op grond van buiten Scouting verworven competenties.

Opmerking: in de overgang van Scouting Academy naar Scouting Academy 2.0 zullen deze vragen regelmatig worden aangepast en in eerste instantie niet compleet zijn.

2.2.1 Deelkwalificatie Programma uitvoeren.

Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Spelleiding:

- Wat is het verschil tussen vrij spelen en geleid spelen? Geef van beiden eens een voorbeeld.
- Wat is je rol als leidinggevende tijdens vrij spelen?
- Hoe kun je kinderen bij vrij spelen stimuleren?
- Waar moet je op letten als je een spel uitlegt?
- Wat zijn aandachtspunten tijdens een spel?
- Hoe beëindig je op een goede manier een spel?
- Is er een verschil tussen de spelleiding bij een competitief en niet-competitief spel?
- Hoe leer je jeugdleden om een spel of een activiteit uit te leggen?
- Hoe leer je jeugdleden een activiteit af te ronden?
- Hoe zorg je dat een 'wild' spel toch verantwoord plaatsvindt?
  - Hoe kun je dat tijdens een spel bijsturen?
- Hoe ga je om met onverwachte aspecten tijdens een spel, zoals iemand die vals speelt, iemand die niet tegen zijn verlies kan, iemand die zich blesseert?
- Wat doe je als iemand niet mee kan doen met een spel of activiteit?
- Kun je oudere jeugdleden ondersteunen om een spel te leiden? Zit daar voor hen een opbouw in?
- Wat is jouw rol als leidinggevende als een jeuglid de spelleiding heeft?

Veiligheid:

- Op welke wijze pas je de veiligheidsbladen toe tijdens de uitvoering van je programma?
- Heb je voldoende kennis over de materialen die tijdens activiteiten van de speltak worden gebruikt (denk aan boten, zwemvesten, pionier hout, bijlen en abseil-materiaal)?
- Kun je het materiaal dat je gebruikt ook onderhouden?

Risico's en situaties kunnen inschatten en daarnaar handelen:

- Hoe bepaal je welke risico's er zijn bij een activiteit?
- Welke risico's zijn in jouw speltak het grootst?

- Kun je aangeven hoe je tijdens het programma let op veiligheid?
- Wanneer is het de laatste keer misgegaan en wat had je kunnen doen om dat te voorkomen?
- Welke maatregelen neem je (afhankelijk van je speltak) bij hakken en zagen, pionieren, klimmen en abseilen, droppings en nachtspelen, op en rond het water en zwemmen, vuur maken, koken op gas, lopen van tochten, vervoer van materialen en vervoer van mensen, (zelf)medicatie?
- Op welke wijze houd je rekening met het weer tijdens activiteiten (bijvoorbeeld regen, kou, hitte, onweer)?
- Hoe betrek je de jeugdleden bij hun eigen veiligheid en die van mensen om hen heen?
- Wat doe je om te zorgen dat er veilig gewerkt wordt binnen de speltak?
- Ben je in staat om jeugdleden ter verantwoording te roepen als dat nodig is?

2.2.2 Deelkwalificatie Kamp & Programma uitvoeren

Veiligheid:

- Hoe zorg je dat de activiteiten tijdens het kamp veilig zijn?
- Kunnen de kinderen zwemmen?
- Hoe ga je om met ziektes, ongevallen en calamiteiten?
- Hoe zit het met verzekeringen?
- Welke wet- en regelgeving is relevant?
- Wat staat er op een gezondheidsformulier?
- Kun je een risico-inventarisatie maken?

Kampvuur/bonte avond:

- Kun je een bonte avond of een kampvuur leiden?
- Kun je het kampvuur op een originele manier ontsteken?

Avond-/Nachtspelen en dropping:

- Welke verschillende vormen van nacht- en avondspelen zijn er?
- Hoe kan je veilig en verantwoord een dropping organiseren, afgestemd op de leeftijdsgroep?

Een ramp op kamp:

- Kun je een protocol opstellen voor ernstige situaties op kamp of als zich een calamiteit voordoet en hoe handel je daarnaar?
- Kun je inspelen op extreme weersituaties (extreem warm, extreem nat) ten aanzien van programma en deelnemers?
- Kun je op een verantwoorde manier een kamplocatie ontruimen en mensen evacueren?
- Met wie neem je contact op in een noodgeval?

Kampkeukens en kooktoestellen:

- Kun je een goede en originele kampkeuken bouwen?
- Hoe richt je die kampkeuken in?
- Waar moet je rekening mee houden ten aanzien van ergonomie, veiligheid en omgeving bij het bouwen en gebruiken van een kampkeuken?
- Kun je kleine reparaties en klein onderhoud aan kooktoestellen uitvoeren op kamp?
- Hoe werkt een Dutch oven?

Voedsel

- Wat doe je om te voorkomen dat mensen ziek worden van iets dat ze eten?
- Op welke wijze let je op de voedsel hygiëne van jeugdleden als zij eten bereiden?
- Hoeveel eten moet je inkopen en klaarmaken?
- Wat zijn invloeden van het weer, de grootte van de groep of de leeftijd?
- Hoe maak je een planning in de keuken (gaartijden)?
- Hoe ga je om met allergieën en dieetwensen?
- Welk materiaal heb je nodig voor het inrichten van een keuken?

- Hoe maak je een (creatieve) weekplanning die aansluit bij het kampthema?

Op kamp op en rond het water:

- Waar moet je rekening mee houden als je vaart op een onbekende locatie?
- Waar vind je de slustijden?
- Hoe loods je de vletten veilig door een sluis?
- Wat staat er allemaal op een waterkaart en hoe kun je een waterkaart gebruiken in het programma?
- Hoe kun je de grote weersomslagen in aanvang herkennen?
- Hoe ga je om met veranderend weer?
- Hoe kun je op een verantwoorde manier slapen in een lelievlet?
- Hoe neem je alle bagage mee in een vlet?
- Hoe maak je een sleep van meerdere vletten?

2.2.3 Deelkwalificatie Begeleiden van jeugdleden

Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Veilig sociaal klimaat:

- Wat is voor jou een veilig sociaal klimaat?
- Wat kun je zelf doen om een veilig sociaal klimaat te scheppen?
- Hoe grijp je bij jouw speltak in bij ongewenste zaken?
  - Waarin wijkt dat af van de naastliggende speltakken?
  - Wat voor ongewenst gedrag kun je in jouw speltak verwachten?
  - Hoe kun je dit voorkomen?
- Hoe zorg je dat er een veilig sociaal klimaat ontstaat in jouw speltak?
- Hoe zorg je dat iedereen tot zijn recht komt?
- Hoe kom je erachter of een jongere wordt gepest?
- Wat doe je wanneer iemand gepest wordt?
- Welke stappen neem je om pestgedrag te voorkomen?
- Hoe zorg je ervoor dat ongewenst gedrag wordt omgebogen naar gewenst gedrag?
- Hoe ga je om met verschillende normen en waarden, van jeugdleden en stafleden, in de speltak?
- Hoe ga je met fysieke activiteiten om: wanneer wordt stoeien vechten?

Leeftijdseigene:

- Wat zijn de vijf ontwikkelingsgebieden (sociaal, emotioneel, lichamelijk, verstandelijk en talig)?
- Geef van elk van de vijf ontwikkelingsgebieden een voorbeeld van het gedrag van de jeugdleden uit jouw speltak, gebaseerd op hun ontwikkeling.
- Hoe ziet de normale ontwikkeling van kinderen en jeugdleden in je eigen en de opvolgende speltak er voor elk van deze vijf ontwikkelingsgebieden uit?
- Welke verschillen kun je aangeven voor de ontwikkeling van jongens en meiden?

Groepsprocessen

- Via welke stappen ontwikkelt het groepsproces zich?
- Wat is er van invloed op de groepsprocessen?
- Welke rollen heb je in een team?
- Wat is het voordeel van werken met subgroepen, voor de speltak als geheel en voor de individuele jeugdleden?
- Hoe zet je subgroepen op?
- Hoe kies je een subgroep leider en assistent subgroep leider?
- Hoe begeleid je een subgroep? Hoe kun je ervoor zorgen dat er een evenwichtige ploeg ontstaat?

- Hoe kun je subgroepen inzetten in het programma?
- Hoe kun je samen met de subgroep (kamp)regels opstellen?
- Waar ligt het omslagpunt tussen een grotere zelfstandigheid van de subgroep versus verantwoordelijkheid van de leiding?

Samenhang spelvisie en leeftijdseigene:

- Wat zijn voor jouw speltak en voor opvolgende en voorafgaande speltakken de meest relevante ontwikkelingen?
  - Wat zijn de consequenties voor de manier van (bege)leiding geven (mate bieden structuur, geven van verantwoordelijkheid) tussen jouw speltak en de opvolgende speltak en hoe kun je dit vanuit het leeftijdseigene verklaren?
  - Wat is bij Explorers het verschil tussen leiding en begeleiding zijn?
  - Wat is bij roverscouts het verschil tussen coach en mentor?
  - Wanneer ben je leidinggevende en wanneer ben je begeleider?
- Wat is het verschil in het activiteitenprogramma tussen jouw speltak en de opvolgende speltak en hoe kun je dit vanuit het leeftijdseigene verklaren?
  - Kun je aangeven op welke manier je omgaat met spannende en uitdagende activiteiten, in relatie met het leeftijdseigene?
  - Welk effect heeft de spanningsboog van de jeugdleden op het programma?
  - Hoe houd je daar rekening mee?
  - Hoe uit zich dat in vriendschappen, hiërarchie en sociale aspecten?
- Welke verschillen zijn er tussen jongens en meiden in het leeftijdseigene van jouw speltak?

Scouts met een beperking

- Welke regelmatig voorkomende beperkingen kom je als leidinggevende tegen bij jeugdleden of medeleiding en hoe ga je daar mee om?
- Hoe ga je om met jeugdleden, waarbij het vermoeden bestaat of daadwerkelijk zijn gediagnostiseerd, met een autisme spectrum stoornis (ASS)?

Participatieladder:

- Ken je de participatieladder? Kun je deze uitleggen?
- Wat doen jullie met de participatieladder?
- Hoe kom je erachter wat de jeugdleden leuk vinden?
- Hoe laat je iedereen zijn mening geven?

Motivatie:

- Hoe kun je jeugdleden motiveren?
- Wat zijn factoren die de motivatie van jeugdleden beïnvloeden (denk bijvoorbeeld aan uitdaging, verantwoordelijkheid, waardering, sfeer en de kwaliteit van de activiteiten)?
- Hoe kun je het progressiesysteem van je eigen speltak gebruiken om jeugdleden te motiveren?
- Is het vanuit motivatieperspectief belangrijk om prestaties van jeugdleden steeds op dezelfde wijze te beoordelen? Waarom wel/niet?
- Hoe gebruik je de subgroepen bij welpen en scouts om jeugdleden te motiveren en te stimuleren? Wat is je eigen rol bij het motiveren en stimuleren van jeugdleden?

2.2.4 Deelkwalificatie Kamp & Begeleiden van jeugdleden

Zorg voor het individu:

- Hoe zorg je voor een veilig sociaal klimaat op kamp?
- Hoe herken je de individuele behoefte van een jeugdlid?
- Wat doe je met het gezondheidsformulier?
- Wat moet je doen voordat je met een van je jeugdleden naar een huisarts of ziekenhuis gaat?

- Hoe handel je als iemand opgenomen moet worden in een ziekenhuis tijdens je kamp of expeditie?
- Hoe ga je om met persoonlijke hygiëne op kamp?

Jeugdleden die om extra zorg vragen:

- Hoe organiseer je dat iedereen zijn medicatie correct krijgt?
- Hoe kun je omgaan met jeugdleden die extra aandacht vragen tijdens het kamp?
  - Waar moet je op letten?
  - Hoe kun je situaties herkennen voordat ze uit de hand lopen?
- Wat zijn aandachtspunten voor kinderen met ADD, ADHD of een aan autisme verwante stoornis als je een hele week op kamp gaat?
- Hoe ga je om met kinderen met een fysieke beperking?

Zorg voor de groep:

- Hoe stel je (samen met de jeugdleden) de kampregels vast?
- Hoe ga je om met die kampregels en wat doe je als die worden overschreden?
- Wat is jouw rol in het groepsproces en hoe kan jij het groepsproces sturen?

Ouders:

- Hoe betrek je ouders bij het kamp?
- Welke informatie heb je van ouders nodig en welke informatie geef je en wanneer?
- Hoe stel je een goede paklijst voor de deelnemers op?

Voedsel:

- Hoe maak je een gezond en gevarieerd weekmenu?
- Hoe bereid je voedsel voor een grote groep?
- Hoe koop je voedsel zo slim mogelijk in?
- Hoe hou je rekening met voedselveiligheid? Wat doe je hieraan?
- Welke manieren kun je het beste gebruiken om te koken?

2.2.5 Deelkwalificatie Scouting vaardigheden.

Deze deelkwalificatie gaat over Scouting specifieke vaardigheden. Je kunt voor deze deelkwalificatie geen compensatie krijgen op grond van opleiding of ervaring buiten Scouting, dit omdat het hier gaat om zaken die specifiek voor Scouting zijn.

Scouting vaardigheden:

- Welke 2 Scouts verdiepingsinsignes, uit welke 2 activiteitengebieden beheers je?
  - Opmerking: stem ook af hoe binnen het team gezorgd wordt dat voor alle acht de activiteitengebieden vaardigheden aanwezig zijn.

2.2.6 Deelkwalificatie Kamp & Scouting vaardigheden.

Deze kamp deelkwalificatie gaat over Scouting specifieke vaardigheden. Je kunt voor deze deelkwalificatie geen compensatie krijgen op grond van opleiding of ervaring buiten Scouting, dit omdat het hier gaat om zaken die specifiek voor Scouting zijn.

Kamp en Scouting vaardigheden:

- Welke 4 verdiepings insignes voor Scouts uit welke 4 activiteitengebieden beheers je?
- Scouts, Explorers en Roverscouts: kamperen en (primitief) overnachten zijn verplicht.
- Opmerking: stem ook af hoe binnen het team gezorgd wordt dat binnen het team voor alle acht de activiteitengebieden vaardigheden aanwezig zijn.

2.2.7 Deelkwalificatie Scouting kennis

Deze deelkwalificatie gaat over Scouting specifieke kennis. Leidinggevendenden kunnen voor deze deelkwalificatie geen compensatie krijgen op grond van opleiding of ervaring buiten Scouting, dit omdat het hier gaat om zaken die specifiek voor Scouting zijn.

Scouting:

- Wie heeft Scouting opgericht?
- Wanneer is Scouting in Nederland gestart?
- Wat is de bijdrage van Lord Baden-Powell?
- Wat zijn de achterliggende ideeën van Lord Baden-Powell?
- Hoe uit zich het serieus nemen van kinderen en jeugdleden in het Scoutingprogramma?
- Wat wordt bedoeld met 'learning by doing'? Hoe uit zich dat in jouw speltak?
- Van welke Scouting wereldbonden is Scouting Nederland lid?
- Hoe draagt Scouting bij aan de samenleving?
- Wat is jouw bijdrage hierin?
- Wat is de pedagogische meerwaarde van Scouting?
- Hoe draagt Scouting bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de jeugdleden?

Scouting Nederland:

- Hoe werkt de democratie binnen Scouting?
- Wat voor zaken zijn er geregeld in het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland?
  - Kun je die als groep aanpassen aan jouw situatie?
  - Wat is het benoemingsproces voor leidinggevende?
- Hoe verloopt het kwalificatieproces voor leidinggevende?
- Hoe is het binnen Scouting geregeld dat jouw mening meetelt bij de landelijke raad?
- Kun je aangeven op welke manier jij een voorbeeldfunctie hebt ten aanzien van de visie van Scouting?
- Op welke wijze laat jij zien dat Scouting uit meer bestaat dan alleen jouw Scoutinggroep?
- Hoe kun je jeugdleden stimuleren om naar regionale, nationale en internationale Scoutingactiviteiten te gaan?
- Waarvoor ben je via Scouting Nederland verzekert?
- Wie is verantwoordelijk voor het aanvragen van een Verklaring omtrent Gedrag (VOG)?

Gedragcode & Protocol ongewenst gedrag:

- Weet je wat er in de gedragcode van Scouting Nederland staat?
- Ken je het Protocol ongewenst gedrag?
- Hoe zou je ongewenst gedrag omschrijven?
- Wat moet je doen bij een vermoeden van ongewenst gedrag?
- Welke regels heb je in jouw speltak voor ongewenst gedrag?
- Hebben de jeugdleden invloed op het tot stand komen van deze regels? Waarom wel/niet?
- Hoe ga je om met intimiteiten binnen je speltak?
  - Zijn er afspraken over voor stafleden en jeugdleden?
  - Ben je je bewust van jouw voorbeeldfunctie? Geef je zelf het 'goede voorbeeld'?
  - Geef eens een voorbeeld waaruit blijkt dat jeugdleden jouw voorbeeld volgen?

Scoutfit, ceremoniën, wet en belofte:

- Ken je de wet en de belofte van jouw speltak?
- Wat is de meerwaarde van wet en belofte?
- Ben je het eens met de wet en belofte?
- Hoe leg je de betekenis van wet en belofte uit aan de jeugdleden?
- Hoe verwerk je wet en belofte in het programma?
- Waaruit bestaat de Scoutfit?
- Wat is de meerwaarde van een uniforme Scoutfit?
- Wat voor tekens zitten er op de Scoutfit en wat hoort waar?

- Wat is een ceremonie?
- Waarom hebben we ceremoniën bij Scouting?
- Kun je aangeven hoe bepaalde ceremoniën gaan in jouw speltak, denk bijvoorbeeld aan de installatie of de uitreiking van een insigne?
- Waarom raadt Scouting Nederland ontgroeningen af?
- Hoe kun je de tradities en de levensbeschouwelijke visie van de groep op een eigentijdse wijze kunnen verwerken in het (kamp)programma?
- Hoe kun je een voor de leeftijdsgroep geschikte vorm voor een moment van bezinning (aandacht) inbouwen in het (kamp)programma?
- Wat is de meerwaarde van tradities en hoe kun je de sterke elementen behouden en de zwakkere elementen versterken?

Scouting Spel - Spelvisie SCOUTS en activiteitengebieden;

- Waar staan de letters SCOUTS voor in de spelvisie?
- Hoe gebruik je de spelvisie SCOUTS?
- Welke activiteitengebieden zijn er?
- Hoe kun je de activiteitengebieden gebruiken om tot een uitdagend en afwisselend activiteitenprogramma te komen?
- Hoe is de opbouw in het programma van bever tot roverscout?
- Hoe uiten die verschillen in de speltakken zich in de opbouw van het programma? Denk daarbij aan afwisseling, uitdaging, spanningsboog van de jeugdleden, verhouding actie en rust en zingeving.
- Wat zijn bij jouw speltak de kernpunten van het Scoutingprogramma?
- Hoe werken de fases (scouts, roverscouts)?
- Wat is de rol van de leiding, begeleiding, coach of adviseur?
- Hoe is de inbreng van de jeugdleden voor jouw speltak georganiseerd?
- Hoe sluit het waterwerk aan bij de spelvisie?
- Wat is de Partenza?

Scouting Spel - Spelthema

- Hoe zit het spelthema in elkaar (bevers, welpen)?
- Heb je het spelthema voor jouw speltak gelezen?
- Waarom wordt er binnen Scouting gewerkt met een thema?
- Wat is de meerwaarde van werken met een thema?
- Wat is de achtergrond van het thema voor jouw speltak?
- Welke figuren zijn er in jouw spelthema?
  - Wat zijn hun rollen?
- Welke locaties zijn er in jouw spelthema en hoe is de link met de activiteitengebieden?
- Hoe kun je het themaverhaal van jouw speltak verwerken in het programma?
- Welke meerwaarde kan thematisch programmeren bij scouts hebben?

Scouting Spel - Scoutingvisie op (doorlopende) ontwikkeling:

- Wat wordt bedoeld met 'Scouting dient als platform voor plezierige ontwikkeling'?
- Waarom is de lengte van speltakken ongeveer drie tot vier jaar?
  - Hoe zijn de leeftijdsgrenzen bij het waterwerk?
- Hoe verhouden de kernpunten van het programma van alle speltakken zich tot elkaar?
- Sluiten de programma's in jouw speltak aan op de speltak ervoor en de speltak erna?
- Wat zijn de verschillen tussen de speltakken ten aanzien van de manier (bege)leiding geven?
- Op welke manier draagt het werken met subgroepen bij aan de ontwikkeling van jeugdleden?
- Wat is de meerwaarde van het werken in subgroepen?
- Hoe past het zomerkamp in de doorlopende ontwikkeling?
- Hoe zorg je voor een soepele overgang naar een volgende speltak?
- Wat is het belang van de Partenza?

- Wat is de ontwikkeling van een Explorer in de drie jaar dat hij Explorer is? Welke relatie heeft dit met de jaarbadges?
- Wat is de doorlopende leerlijn?
- Waarom heeft de doorlopende leerlijn zo'n belangrijke rol om de motivatie voor de activiteiten in de eigen speltak en de volgende speltak te vergroten?
- Welke handvatten geeft de doorlopende leerlijn om vanuit de organisatie van je speltak de motivatie te vergroten?

Scouting Spel - Progressiesysteem:

- Wat is de progressiematrix?
- Waarom zijn er insignes?
- Wat zijn de grote verschillen met betrekking tot de insignes tussen de speltakken?
- Welke insignes zijn er voor mijn speltak?
- Hoe werken de insignes voor mijn speltak?
  - Voor bevers: waarom zijn er geen beverinsignes, maar beverbadges?
  - Voor welpen: hoe ga je om met niveauverschillen tussen jeugdleden bij het werken met insignes?
- Voor Scouts:
  - Wat is het verschil tussen basis- en verdiepingsinsignes?
  - Wat is het verschil tussen enerzijds basis- en verdiepingsinsignes en anderzijds specialisatie insignes?
  - Hoe gebruik je de doelen en de challenges bij de basis- en verdiepingsinsignes?
- Hoe werkt het systeem van jaarbadges (Explorers) en uitdagingen (roverscouts)?
- Welke awards zijn er?
- Wat is het verschil tussen insignes en awards?

Scouting Spel - Participatieladder

- Wat is de participatieladder?
- Waarvoor kun je de participatieladder gebruiken?
- Hoe passen jullie de participatieladder toe voor jullie speltak?

2.2.8 Deelkwalificatie Kamp en Scouting kennis

Kamp:

- Waarom vinden we als vereniging een zomerkamp zo belangrijk dat we er veel energie in steken?
- Wat zijn de verschillen tussen een kamp en een gewone opkomst?
- Wat voor extra verantwoordelijkheden komen er kijken bij de organisatie van een kamp?

2.2.9 Deelkwalificatie Programma voorbereiden.

Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Programma bedenken:

- Hoe kun je stafleden en jeugdleden ondersteunen om door middel van een brainstorm aan programma-ideeën te komen?
- Hoe kun je stafleden en jeugdleden ondersteunen om van een combinatie van twee bestaande programma's een nieuw spelidee uit te werken?
- Hoe help je stafleden en jeugdleden informatie te vinden voor spelideeën?
- Waar vind je ideeën op de site van Scouting Nederland?
- Hoe kun je werken met de activiteitenbank?
- Hoe zorg je dat de ideeën van de jeugdleden alle activiteitengebieden omvatten?
- Geef twee manieren hoe de inbreng van jeugdleden bij het programmeren kan worden verbeterd.

Programmeercyclus & Planning:

- Hoeveel stappen heeft de programmeercyclus?
- Welke stappen zijn dat?
- Hoe betrek je jeugdleden bij de programmeercyclus?
- Wat moet er in een draaiboek staan? Voor wie is het draaiboek?
- Hoe ondersteun je stafleden en jeugdleden om een programma voor te bereiden?
- Hoe zorg je dat de planning gehaald wordt?
- Wat is het verschil tussen een korte- en een langetermijnplanning?
- Wat zijn voor- en wat zijn nadelen voor het stafteam?
- Wat is als je werkt met jeugdleden het voordeel van werken met een korte- en een langetermijnplanning?
- Hoe maak je samen met het team en de jeugdleden een langetermijnplanning?
- Hoe begeleid je jeugdleden in het maken van een planning?
- Hoe kun je het werken aan de progressie van je jeugdleden meenemen in je langetermijnplanning?
- Hoe zorg je voor voldoende diversiteit in een langetermijnplanning?
- Hoe kun je hierbij de activiteitengebieden gebruiken?
- Als je een programma hebt dat over meerdere opkomsten uitgespreid moet worden (een project, gezamenlijk werken aan een insigne, een jaarthema), hoe doe je dat dan?

Progressiematrix

- Weet je wat de progressiematrix is en waar deze voor gebruikt wordt?
- Hoe bepaal je of de activiteiten die je hebt bedacht aansluiten bij de spelvisie van Scouting Nederland (progressiematrix)?
- Hoe kun je de progressiematrix gebruiken om tot een verbreding van je programma-aanbod te komen?

Veiligheid:

- Ken je de veiligheidsbladen van Scouting Nederland?
- Op welke wijze pas je de veiligheidsbladen toe in de voorbereiding van je programma?

2.2.10 Deelkwalificatie Kamp & Programma voorbereiden

Planning & organisatie:

- Wat voor type kamp ga je organiseren en wat zijn de verschillen tussen de diverse types?
- Waar vind je een accommodatie of kampeerterrein?
- Aan welke eisen moet een accommodatie of kampeerterrein voldoen?
- Welke stappen moet je zetten om een kamp te organiseren?
- Wanneer doe je wat? Planning / draaiboek?
- Hoe zit het met materiaal?

Planning & organisatie voor Explorers en Roverscouts:

- Hoe kun je jeugdleden begeleiden en adviseren in het organiseren van een kamp/expeditie?
- Wanneer moet je welke stappen zetten in de voorbereiding van een kamp/expeditie en wat heeft dit voor effect op een Scoutingjaar?

Op kamp met scouts met een beperking:

- Zijn er nooduitgangen ook voor scouts die in een rolstoel zitten?
- Wat voor extra maatregelen moet je nemen betreffende hygiëne?
- Hoe zorg je dat het vervoer betaalbaar blijft?
- Aan welke extra eisen moet een blokhut voldoen?
- Hoe regel je reparaties aan hulpmiddelen?

- Hoe maak je een kampvuur met scouts met een beperking?

Financiën:

- Hoe maak je een begroting en hoe zorg je dat je binnen het budget blijft?

Kampprogramma:

- Hoe zit het met spanningsbogen en rustmomenten gedurende de dag en de week?
- Hoe leer/stimuleer je jeugdleden goed om te gaan met hun omgeving?
- Hoe betrek je jeugdleden op hun eigen niveau bij (het maken van) het kampprogramma?

Internationaal kamp:

- Waar vind je een kampeerterrein in het buitenland?
- Hoe kom je daar?
- Hoe ga je om met het taalverschil?
- Zijn er zaken rond verzekeringen en wetgeving die je moet weten?
- Hoe gedraag je je als scout in het buitenland?

Kampthema:

- Welke stappen neem je om tot een geslaagd kampthema te komen, van begin tot eind?
- Hoe kom je tot een geschikt thema voor de leeftijdsgroep?
- Hoe verwerk je het thema in het programma?
- Hoe verwerk je het thema in het eten?
- Hoe verwerk je het thema in de aankleding?
- Hoe verwerk je het kampthema in de uitnodiging? Voor bevers en welpen: hoe je geef je het thema van je speltak (het dorp Hotsjietonia en Jungleboek) een plek in het kampthema?

Kampvuur/bonte avond:

- Hoe kun je samen met de jeugdleden een leuke bonte avond of een leuk kampvuurprogramma opstellen?
- Hoe bouw je een kampvuur of bonte avond op naar een climax?
- Hoe kom je aan leuke sketches en yells?

2.2.11 Deelkwalificatie Programma evalueren

Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Evaluatiewerkvormen:

- Hoe leid je een evaluatie (kring)gesprek?
- Noem vijf verschillende manieren om door middel van een korte activiteit of kort spel een activiteit met jeugdleden te evalueren.
- Hoe laat je stafleden en jeugdleden zien wat hun sterke en verbeterpunten zijn?
- Hoe zet je een evaluatie om in iets concreets?

Evalueren van activiteiten:

- Op welke wijze worden activiteiten geëvalueerd?
- Hoe worden de resultaten van een evaluatie geborgd in het team?
- Op welke wijze draagt dit bij aan de kwaliteit van het spel?
- Op welke wijze draagt dit bij aan de samenwerking binnen het leidingteam?

2.2.12 Deelkwalificatie Persoonlijke ontwikkeling.

Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Persoonlijke ontwikkeling:

- Wat biedt Scouting aan persoonlijke ontwikkeling voor zowel jeugdleden als jezelf?
- Wat zijn naast de leidinggevende, teamleider en kampkwalificatie andere ontwikkelingsmogelijkheden binnen Scouting (vervolgtrainingen, awards, Gilwell-cursus)?
- Op wat voor manier zou je de kennis en vaardigheden die je bij Scouting hebt geleerd kunnen gebruiken buiten Scouting?
- Ben je in staat om feedback te ontvangen en te geven?
- Ben je in staat om in houding en gedrag het goede voorbeeld te geven?
- Wat is dan 'het goede voorbeeld'?
- Wanneer heb je dit voor het laatst gedaan?

2.2.13 Deelkwalificatie Kwaliteitsbewaking

Deze deelkwalificatie is onderdeel van de teamleider kwalificatie. Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Kwaliteit:

- Wordt de kwaliteit van jouw speltak wel eens besproken?
- Wat zou je kunnen doen om de (spel)kwaliteit van jouw speltak te verbeteren?
- Wat zou je kunnen doen om de (spel)kwaliteit van de Scoutinggroep te verbeteren?

Kwaliteitsbewaking van het programma:

- Waaruit blijkt de kwaliteit van het activiteitenprogramma?
- Wanneer is een Scoutingprogramma goed?
- Hoe werk je aan kwaliteit in een lange termijn programma?
- Waarom is een afwisselend en uitdagend activiteitenprogramma van belang?
- Hoe kun je de kwaliteit van het activiteitenprogramma bewaken? Wat is daarin jouw rol als teamleider?

Kwaliteitsbewaking van het stafteam:

- Op welke wijze werk je aan de kwaliteit van jouw leidingteam?
- Hoe kun je de kwaliteit van het leidingteam verbeteren?
- Wat kun je (samen met de groeps- en praktijkbegeleider) doen om de kwaliteit van het leidingteam te verbeteren?

2.2.14 Deelkwalificatie Team coördinatie

Deze deelkwalificatie is onderdeel van de teamleider kwalificatie. Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Taakverdeling

- Hoe maak je een taakverdeling binnen je team?
- Hoe zorg je ervoor dat iedereen de juiste taak krijgt?
- Wat is jouw positie in het team?
- Hoe zorg je voor een open sfeer, waarin een evenwichtige afstemming tussen teamleden mogelijk is?
- In hoeverre voldoet jullie team aan het minimum en gewenste niveau van het teamprofiel voor jullie speltak?

Begeleiden van nieuwe leidinggevende:

- Hoe kun je nieuwe teamleden begeleiden als teamleider?

- Welke zaken wil je aan bod laten komen bij een introductie van nieuwe leiding?
- Wat is jouw rol als teamleider en wat is de rol van de praktijkbegeleider?

Begeleiden en faciliteren van het groepsproces:

- Hoe kun je de samenwerking in je team bevorderen?
- Hoe kun je de taakverdeling optimaliseren?
- Hoe kun je de sfeer in het leidingteam verbeteren?
- En de sfeer van de gehele speltak?
- Wat zie je als de grootste valkuilen voor je leidingteam? En voor je speltak?

Risico's en situaties kunnen inschatten en daarnaar handelen:

- Wat doe je om te zorgen dat er veilig gewerkt wordt binnen de speltak?
- Ben je in staat om stafleden ter verantwoording te roepen als dat nodig is?

Veilig sociaal klimaat:

- Hoe ga je met je medeleiding het gesprek aan over elkaars houding en gedrag?
- Hoe stimuleer je medeleiding om in houding en gedrag het goede voorbeeld te geven?
- Wat is dan 'het goede voorbeeld'?
- Wanneer heb je dit voor het laatst gedaan?

Gesprek en vergadertechnieken:

- Wat zijn voorwaarden voor een goede vergadering?
- Hoe is de procedure voor een standaard vergadering?
- Wanneer wordt er schriftelijk of met handopsteking gestemd?
- Ken je de feedbackregels?
- Waarom geef je alleen feedback op concreet gedrag?
- Waarom gebruik je alleen iets wat je zelf hebt gezien?
- Waarom gebruik je een ik-boodschap?
- Ben je in staat om jeugdleden of medeleidinggeevenden op een positieve wijze aan te spreken / feedback te geven op hun gedrag?

2.2.15 Deelkwalificatie Team vertegenwoordiging

Deze deelkwalificatie is onderdeel van de teamleider kwalificatie. Voor deze deelkwalificatie kun je op grond van opleidingen of ervaring buiten Scouting compensatie krijgen.

Ongeval of bijna-ongeval

- Wie informeer je bij een ongeval of een bijna ongeval?
- Wat kan het landelijk opvangteam (LOT) van Scouting Nederland voor je betekenen?
- Hoe contacteer je het LOT? (via het groepsbestuur per telefoon)

Ouders:

- Waaruit bestaan de oudercontacten?
- Heb je wel eens een oudergesprek gevoerd?
- Op welke wijze vindt de communicatie met jeugdleden en ouders plaats?

Actief meedoen in Scoutingactiviteiten op alle niveaus:

- Hoe vertegenwoordig je jouw speltak bij een overleg?
- Naar welke overleggen ga je toe?
- Hoe bereid je een overleg, samen met je leidingteam, voor?
- Geef eens een voorbeeld waaruit blijkt dat je een actieve bijdrage levert aan een overleg.
- Hoe zorg je ervoor dat jouw argumenten ook echt gehoord worden?
- Geef eens aan met wie je (vanuit je functie als teamleider) allemaal contact hebt binnen en buiten de groep (te denken valt aan teamleden, praktijkbegeleider, groepsbegeleider,

teamleiders van andere speltakken, teamleiders van dezelfde speltak uit andere groepen in de regio, regio-organisatoren, ouders, jeugdleden).

3 Toetsing, kwalificatie en registratie

3.1 Toetsing competenties

De vragen zoals geformuleerd in het vorige hoofdstuk kunnen dienen als uitgangspunt voor een kwalificatiegesprek. In de modules behorende bij de deelkwalificaties wordt de achtergrond van de bij een deelkwalificatie behorende competenties verder uitgewerkt. Aan de hand hiervan kunnen extra verdiepvragen worden gemaakt. Met deze vragen kan de kennis worden getoetst. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de STARR-methode om ook te kunnen toetsen of iemand het geleerde in de praktijk weet te brengen.

Wanneer een praktijkbegeleider niet helemaal weet wat de inhoud van een competentie is, is het raadzaam om voorafgaand aan een kwalificatiegesprek eerst de betreffende modules door te lezen. Houd dan de vragen ernaast, zodat de verbanden zichtbaar worden.

Competenties kunnen niet altijd in een gesprek worden aangetoond. Soms komen deze tot uiting in de praktijk, bijvoorbeeld tijdens een activiteit, zoals: een spel, een volledige opkomst, een weekend of een kamp. Hierbij heeft de praktijkbegeleider, eventueel samen met de teamleider een belangrijke rol in de begeleiding, observatie en het geven van feedback.

Het toetsen van een houding is veel minder objectief. Hoe toets je 'het goede voorbeeld geven'? Je kunt in een gesprek proberen de achterliggende waarden en normen boven tafel te krijgen. Een leidinggevende kan dan blijk geven van zijn of haar inzicht en motivatie. In veel gevallen zal je dit moeten observeren. Voor de kwalificatie van een leidinggevende kun je als praktijkbegeleider hiervoor de hulp van de teamleider inroepen, die ziet de leidinggevende immers veel vaker. Voor de kwalificatie van een teamleider kun je als praktijkbegeleider kijken of er iemand anders binnen de speltak, groep (groepsbegeleider, teamleider van een andere speltak) of binnen de roverscouts zelf (coach of andere adviseur) iemand is die de persoon goed kent en hierop feedback kan geven.

3.2 Competentieniveau

In de regio Friesland is sinds 2016 ervaring opgedaan met het beoordelen van de beheersing van de competenties aan de hand van competentieniveaus. De essentie hiervan is dat je per competentie de leidinggevende vraagt aan te geven op welk niveau zij/hij dit beheerst. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een schaal van 1 tot 5, zoals hieronder weergegeven.

De getallen staan voor hoe ver je bent. Er is geen 'goed' of 'slecht' getal. Vul samen met je praktijkbegeleider in waar je denkt dat je staat. Als je hebt gewerkt aan je competentie, kun je kijken of je alweer verder bent. Hieronder staan de niveaus uitgelegd en zie je hoe je het best kunt invullen.

1. Op dit niveau beheers je de competentie nog helemaal niet. Je hebt er moeite mee en kijkt er misschien tegenop om hieraan te beginnen.

2. Op dit niveau beheers je de competentie nog niet, maar je bent niet helemaal blanco: Je hebt al een paar keer geoefend, maar je moet nog aardig moeite doen om ermee bezig te zijn.

3. Op dit niveau heb je de basis van de competentie te pakken. Je kunt dit, maar je moet je er nog wel op voorbereiden.

4. Op dit niveau ben je vaardig voor deze competentie. Je kunt aan anderen uitleggen wat de beste aanpak is.

5. Deze competentie is jouw kernkwaliteit. Het gaat je als vanzelf af en je vraagt je eigenlijk af waarom anderen dit zo moeilijk vinden.

Voor kwalificatie is het voldoende om minstens op alle onderdelen een drie te scoren. Natuurlijk is het mooi als het grotere deel een vier is en er hier of daar een enkele vijf staat.

3.3 Kwalificatie en registratie

Voor de kwalificatie van een leidinggevende is het de bedoeling dat de praktijkbegeleider samen met de leidinggevende en eventueel zijn of haar teamleider bekijkt of de leidinggevende over alle (deel)kwalificaties beschikt. De kwalificatie leidinggevende bestaat uit deelkwalificaties, die door de praktijkbegeleider elk apart geregistreerd moeten worden in Scouts Online.

Voor de kwalificatie van een teamleider is het de bedoeling dat de praktijkbegeleider, eventueel samen met de Groepsbegeleider, bekijkt of de leidinggevende zowel over de kwalificatie voor leidinggevende beschikt als over de extra deelkwalificaties voor teamleiders beschikt.

Het aanvragen of toekennen van een kwalificatie loopt altijd via de praktijkbegeleider en er zijn 2 mogelijkheden:

1. Als de praktijkbegeleider een gekwalificeerd praktijkbegeleider is dan kan deze zelf de kwalificatie toekennen.
2. Als de praktijkbegeleider nog niet gekwalificeerd is dan kan de praktijkbegeleider een aanvraag voor de leidinggevende kwalificatie in Scouts Online registreren. Daarna kan de praktijkbegeleider zelf via bijvoorbeeld e-mail of telefoon, contact opnemen met de praktijkcoach van de regio en de aanvraag melden. Uiteindelijk bepaalt de praktijkcoach of de aanvraag wordt toegekend.

Via de [Kwalificatiewijzer](#) op de website kun je precies nagaan hoe en via wie een (deel)kwalificatie aangevraagd en geregistreerd kan worden. Daarnaast is de *Handleiding voor praktijkbegeleiders, praktijkcoaches en steunpuntmedewerkers* te downloaden via de site van Scouting Nederland.

Bij de kwalificatie als leidinggevende, teamleider of kampkwalificatie hoort een eigen kwalificatieteken. Dit teken is verkrijgbaar in de ScoutShop en mag je op je Scoutingblouse dragen als je de bijbehorende kwalificatie hebt verworven. Op de website is een kwalificatieposter beschikbaar waarop alle kwalificatietekens staan afgebeeld.

Behalve een persoonlijke kwalificatie, is er per speltak ook een teamprofiel. Hierin staan de eisen beschreven waar je als team gezamenlijk aan moet voldoen. Op de website van Scouting Nederland is meer informatie over de teamprofielen te vinden.

4 Begrippen.

Op de kwalificatiekaart en in de vragen wordt vaak verwezen naar een aantal specifieke Scouting begrippen, hieronder kun je een kort overzicht vinden:

Activiteitenbank

Hier vind je de meest leuke en uitdagende activiteiten voor een avontuurlijk Scoutingprogramma. Bij iedere activiteit worden tips gegeven zodat ook scouts met een beperking het spel kunnen spelen en via het menu vind je handige informatie over speluitleg en de insignes, awards en badges, maar ook inspiratie voor een gaaf (zomer)kamp.

Activiteitengebieden

In het spelaanbod wordt gewerkt met acht activiteitengebieden. Het werken met activiteitengebieden brengt variatie aan in het programma. Elk activiteitengebied bestaat uit een verzameling van activiteiten die qua onderwerp bij elkaar horen. De indeling in de acht activiteitengebieden is voor iedere speltak gelijk.

AVG

Algemene Verordening Gegevens bescherming.

Code

De Scouting Code staat voor de normen en waarden (de 'spelregels'), de ceremoniën en het fundament van Scouting.

Doorlopende leerlijn

In het Scoutingprogramma zit een opbouw van jong tot oud waarmee aangesloten wordt bij de ontwikkeling die meiden en jongens doormaken. Deze opbouw wordt de doorlopende leerlijn genoemd en omvat diverse elementen.

Functieprofiel

Beschrijving van de functie-inhoud met taken, verantwoordelijkheden en vereiste competenties voor de functie. Zie de Scouting Nederland website voor een overzicht van de beschikbare functieprofielen.

Gedragscode

De gedragscode zijn de afspraken over hoe wij binnen Scouting met jeugdleden omgaan en wat een gepaste afstand daarin is. Deze regels gelden voor alle vrijwilligers.

Groepsbestuur

Het bestuur van de groepsvereniging en bestaat uit een Voorzitter, Secretaris, Penningmeester en een Groepsbegeleider.

Groepsproces

Het ontwikkelingsproces van iedere groep.

Handleiding voor praktijkbegeleiders, praktijkcoaches en steunpuntmedewerkers

In Scouts Online is er een aparte module opgenomen om kwalificaties van Scouting Academy aan de leden van je groep toe te kennen. In deze handleiding staat hoe je deze module gebruikt.

Huishoudelijk reglement

Binnen een vereniging zijn afspraken gemaakt. Het zijn de huisregels die zorgen voor binding en verantwoording. Eigenlijk zijn het voorwaarden voor goed functioneren in de organisatie. Deze afspraken zijn bij Scouting vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

Insignes & Awards

Insignes & Awards zijn motivatie middelen in de vorm van badges om ontwikkeling en progressie te stimuleren en zichtbaar te maken. De insignes zijn gebaseerd op de acht activiteitengebieden en de progressiematrix. De awards vormen een soort pluspakket naast de normale insignes en badges, en zijn bedoeld voor scouts, explorers en roverscouts die meer willen doen, zien en ervaren.

Kamp

Meerdaagse opkomst met overnachting.

Kwalificatiekaart

Op de kwalificatiekaart staan per deelkwalificatie de competenties die Scouting Nederland verwacht voor de beschreven kwalificatie.

Kwalificatiewijzer

De kwalificatiewijzer geeft een overzicht weer van de verschillende te behalen kwalificaties en door wie de bepaalde kwalificatie aangevraagd of geregistreerd kan worden in Scouts Online.

Opkomst

Reguliere Scouting bijeenkomst.

Partenza

De Partenza is de afscheidsceremonie van een Roverscout van zijn jeugd lidmaatschap en markeert tevens zijn vertrek bij de Roverscouts.

Participatieladder

Door jeugdleden actief te betrekken bij beslissingen over en bij de vormgeving van hun eigen speltak, leren ze zelf richting te geven aan hun persoonlijke ontwikkeling. Jeugdleden zijn niet van de ene op de andere dag zelf verantwoordelijk voor hun programma. Dit gaat in stapjes, overeenkomstig de participatieladder van socioloog Roger Hart.

Programmeercyclus

De programmeercyclus beschrijft in 7 stappen alle handelingen die verricht moeten worden om een activiteit uit te voeren. Steeds komt een aantal te onderscheiden handelingen in eenzelfde volgorde terug. .

Progressiematrix

Binnen elk activiteitengebied zijn er voor alle speltakken leuke, leerzame en uitdagende activiteiten te bedenken in een doorlopende lijn van bevers tot en met roverscouts. Dit wordt ook wel de 'progressiematrix' genoemd. Je kunt de progressiematrix gebruiken voor de invulling van je wekelijkse Scoutingprogramma's. De matrix helpt je om de activiteiten die je organiseert af te stemmen op één van de acht activiteitengebieden én op de verschillende leeftijdsgroepen. De progressiematrix kun je binnen je groep ook gebruiken om ervoor te zorgen dat de speltakken goed op elkaar aansluiten.

Protocol ongewenst gedrag

Het protocol Ongewenst gedrag beschrijft de handelingen die gevolgd moeten worden als er vermoeden of sprake is van grensoverschrijdend gedrag.

Landelijk Opvang Team (LOT)

Als er binnen je groep/organisatieonderdeel sprake is van een calamiteitsituatie, zoals grensoverschrijdend gedrag, een ernstig ongeluk of een sterfgeval, kan het bestuur ondersteuning krijgen van het landelijk opvangteam (LOT). Dit team bestaat uit vrijwilligers die groepsbesturen adviseren over hoe ze hiermee om kunnen gaan. Deze vrijwilligers zijn ervaren in de hulpverlening en hebben veel ervaring met dit soort situaties. Zij verwijzen Scoutinggroepen indien nodig door naar de juiste instanties.

Praktijkbegeleider toolkit

De toolkit is speciaal ontwikkeld voor praktijkbegeleiders en bevat bijna alle materialen die je nodig hebt om goed je rol te vervullen.

Scoutfit

Als je lid bent van Scouting, draag je ook echte Scoutingkleding. Die kleding heet een Scoutfit.

Scouting Nederland

Overkoepelende landelijke Scouting organisatie in Nederland.

Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid binnen Scouting betekent dat leden zich beschermd weten en voelen tegen grensoverschrijdend gedrag in de vereniging. Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we het overschrijden van normen (gedragscode) en de wet. Zoals bijvoorbeeld: zeden, verduistering, pesten, groepsdruk, geweld etc.

Spelvisie SCOUTS

Er zit een visie achter het Scoutingspel, die wordt samengevat in de spelvisie SCOUTS. De spelvisie geeft aan waar Scouting inhoudelijk voor staat.

Speltak

Een speltak is de benaming die Scouting Nederland gebruikt om een leeftijdsklasse aan te geven waarin scoutingactiviteiten worden ondernomen.

Spel thema

Het overkoepelende thema voor een speltak.

Spelaanbod

Het totaal aan aangeboden activiteiten

STARR methodiek

De STARR-methode is een gestructureerde manier om, aan de hand van vijf punten, te beschrijven hoe jij in bepaalde situaties hebt gehandeld en wat je daarvan geleerd hebt. De letters STARR staan voor de vijf punten: Situatie, Taak, Actie, Resultaat en Reflectie.

Teamprofiel

Een teamprofiel geeft aan wat de verhoudingen zijn tussen het aantal leidinggevenden en de jeugdleden binnen een speltak. Het minimum niveau is het minimale waarmee je nog net verantwoord de speltak begeleidt. Het gekwalificeerde niveau is het meest gewenste. Hierin zijn de taken en functies evenwichtig verdeeld en is er voldoende capaciteit om op een verantwoorde manier de speltak te begeleiden.

Teamrollen

De rollen die binnen een team aanwezig zijn.

Veiligheidsbladen

Scouting Nederland heeft veiligheidsbladen uitgegeven om je te helpen bij het veilig organiseren van activiteiten. Bij ieder veiligheidsblad hoort een checklist, zodat je snel en gemakkelijk kunt afvinken, of je in de betreffende situatie alle voorzorgsmaatregelen hebt genomen voor een veilig Scoutingspel.

Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)

Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het justitiële verleden van een persoon of rechtspersoon geen bezwaar vormt voor de functie of het doel waarvoor de VOG is aangevraagd. Een verplichte VOG is één van de maatregelen die Scouting Nederland getroffen heeft om binnen de organisatie een veilige omgeving voor kinderen te bieden.

WAGGGS

World Association Girl Guides Girl Scouts. Scouting wereld beweging voor meisjes.

WOSM:

World organisation Scout Movements. Wereldorganisatie voor jongens en meisjes.